

Landsledelsens politiske beretning

SF har fået solide politiske sejre på centrale områder som minimumsnormeringer og ambitiøs grøn omstilling. Ved både Europa-Parlamentsvalget og folketingsvalget fik SF flotte resultater. Valgkampen var kendetegnet ved en bred folkelig mobilisering omkring sager som minimumsnormeringer og en ambitiøs, bindende klimalov. Et markant rødt og grønt flertal stod tilbage efter valget. SF har et godt samarbejde med den nye socialdemokratiske mindretalsregering og de øvrige støttepartier. I forhandlingerne om grundlaget for den nye regering og om finansloven for 2020 har SF sammen med den nye regering og dens øvrige støttepartier både i ord og i handling sat en ny retning for Danmark.

Folketingsvalg – et klart flertal for en grøn og rød retning for Danmark

Folketingsvalget på Grundlovsdag 2019 markerede på mange måder et nybrud i dansk politik. Først og fremmest er det glædeligt, at valgresultatet tydeligt tegnede et flertal for en ny, mere solidarisk og grøn retning for Danmark. Valgkampen blev dog også præget af flere opstillingsberettigede partier på den yderste højrefløj, men samlet set gik højrefløjen markant tilbage – og venstrefløjen gik markant frem.

Landsledelsen glæder sig over, at SF fik 7,7% af stemmene og fordoblede sit mandatantal i Folketinget – et markant bedre resultat end målsætningen om 6% af stemmerne, som Landsledelsen satte i 2018. De 14 mandater betyder, at SF nu har valgte fra alle storkredse på nær Bornholm og i flere storkredse endda to eller tre mandater. Dette skyldes ikke mindst SF's kravstrategi, som betød at det lykkedes SF at gøre sig relevant og sætte sig på nogle vigtige dagsordener i det politiske landskab. Både processen med at udforme kravene, hvor hele partiet var inddraget, og måden kravene aktivt kunne bruges på i valgkampen fungerede godt. Desuden har SF haft et godt hold af både kandidater og aktivister, der ligeledes har en stor andel i det flotte resultat.

Fælles forståelse om en ny retning for Danmark

Efter valget stod det klart, at Socialdemokratiet ønskede at danne en mindretalsregering uden deltagelse af andre partier. For SF var det vigtigt, at vores prioriteringer, forhandlingskrav og ønsker til en kommende regering også blev afspejlet i den førte politik. Landsledelsen vil derfor gerne rose Socialdemokratiet for forløbet omkring udarbejdelsen af forståelsespapiret mellem det regeringsbærende parti og dets støttepartier. Indholdet i forståelsespapiret er også meget positivt og har helt tydelige SF-aftryk. SF havde gerne set at forståelsespapiret gik videre på en række områder, men Landsledelsen bemærker også, at alle er nødt til at bøj sig mod hinanden for, at det skal lykkedes med at blive enige.

SF's 15 forhandlingskrav til en ny regering var udgangspunkt for SF's forhandlere, og det er Landsledelsens opfattelse, at dette fungerede rigtig godt, idet der var en passende balance mellem tydelige prioriteringer og en vis fleksibilitet. Som det allerede er omtalt var det blandt andet afgørende at få indført minimumsnormeringer og vedtage en ambitiøs, bindende klimalov. Et andet helt afgørende initiativ for SF var afskaffelsen af kontanthjælpsloftet, der var en af de væsentligste årsager til børnefattigdom i Danmark. Det lykkedes at få afskaffet kontanthjælpsloftet, dog ikke så hurtigt som SF ønskede og har kæmpet for. Til gengæld kompenseres børnefamilier som er ramt af kontanthjælpsloftet og integrationsydelsen, indtil der findes en permanent løsning.

I det hele taget er der rigtig mange positive ting i forståelsespapiret – af det væsentligste kan nævnes: nedsættelse af en trivselskommission for børn og unge, at nationale tests afskaffes i folkeskolens mindste klasser, og at det i det hele taget nytænkes, hvordan man tester børn og unge. Desuden er det en del af

forståelsespapiret, at Danmark igen fra 2020 skal modtage kvoteflygtninge, uden dog at fastlægge antallet. Dette er blot hovedpunkter for SF – forståelsespapiret indeholder en lang række andre gode tiltag.

Finanslov – på vej mod minimumsnormeringer

SF fremlagde selv et bud på 'børnenes finanslov' i oktober 2019. De fire hovedprioriteringer i forslaget var minimumsnormeringer i daginstitutionerne, handling på klimaområdet, penge til socialområdet til gavn for udsatte borgere og sidst et tiltrængt økonomisk løft af folkeskolen.

Efterfølgende fulgte et længere forhandlingsforløb med regeringen. Landsledelsen bemærker, at det lykkedes SF at sætte en lang række tydelige aftryk på finansloven. Det gælder både de fire hovedprioriteringer fra SF's eget finanslovsforslag og en række af SF prioriteringer i forståelsespapiret. Vigtigst er selvfølgelig lovfastsatte minimumsnormeringer efter BUPL's model med højst 3 børn til 1 voksen i vuggestuer og 6 børn til 1 voksen i børnehaver. Minimumsnormeringerne er fuldt indfasede i 2025, men allerede fra 2020 er der i finansloven afsat 500 mio. til flere voksne. Beløbet øges løbende frem mod 2025, hvor der bruges 1,6 mia. Landsledelsen ser det som en stor sejr, at det er lykkedes at gøre op med mange års besparelser på området og lægge en lovfæstet bund under, hvor dårlige normeringerne må være i daginstitutionerne. Nu venter et arbejde med at få opgørelserne til at være bedst mulige og sikre at normeringen er på institutionsniveau.

Også på uddannelsesområdet er der fremskridt: Uddannelsesloftet afskaffes endelig helt, taxameterløftet på de humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser videreføres og folkeskolen tilføres 500 mio. i 2020 og mere i de efterfølgende år. Dog er det vigtigt for SF, at der i de kommende år investeres mere i et generelt løft af uddannelserne.

Det har også være vigtigt for SF sammen med de øvrige støttepartier at sikre et varigt løft af psykiatrien. SF vil fortsat arbejde for, at psykiske og fysiske lidelser ligestilles.

Det har desuden været vigtigt for SF at finde en alternativ finansiering til mange af de gode sociale tiltag, der før blev støttet via satspuljen, som ophører fra 2020. Landsledelsen glæder sig over, at der på finansloven er afsat en socialpulje, men ønsker, at beløbet i puljen var større end de 25 mio. kr. årligt i perioden 2020-2023, som på nuværende tidspunkt er afsat.

Det er også positivt, at der tages hul på at afsætte midler til en skovfond, der skal stå for skovrejsning og udtagning den mest kulstofrige landbrugsjord.

Landsledelsen bemærker endelig, at finansieringsdelen af finansloven er endt med at være yderst fornuftig: Initiativerne i finansloven finansieres blandt andet med øget beskatning på leasede biler, grønne afgifter på bl.a. miljøskadelige stoffer og plastik, afskaffelse af forældrebidraget af boliger og tilbagerulning af lempelsen af bo- og gaveafgiften, som særligt kom rige virksomhedsarvinger til gode. Selvom der i SF er stor tilfredshed med finanslovsaftalen, er der selvfølgelig også vigtige emner SF ikke kom i mål med. Vi fortsætter eksempelvis arbejdet for at skaffe finansiering til oprydning af de såkaldte generationsforureninger.

Det er desuden værd at notere, at SF i det hele taget har leveret på en række andre mærkesager. Det er blandt andet lykkedes at indgå aftale med regeringen om, at børnefamilierne nu kan komme ud af Udrejsecenter Sjælsmark, initiativet mod aggressive kapitalfondes opkøb af ejendomme, stramning af reglerne omkring udbud af kviklån, samt flere midler til kampen mod social dumping, hvor der bl.a. nu bliver indført id-kort på offentlige byggepladser, så det bliver nemmere at slå ned på kyniske bagmænd.

Landsledelsen bemærker, at det peger i retning af en ny regering, der vil i markant anden retning end den forrige.

Til valg i en fælles kamp med de folkelige bevægelser

Året frem mod folketingsvalget har i høj grad været de folkelige bevægelseres år. Særligt to folkelige bevægelser har sat deres tydelige præg på den politiske dagsorden. Det gælder forældrebevægelsen Hvor-Er-Der-En-Voksen, der har presset på for ordentlige forhold i daginstitutionerne og minimumsnormeringer, samt klimabevægelsen, der fik sat klimaet på dagsordenen i en tid, hvor det er ekstremt vigtigt. Begge bevægelser har været vigtige alliancepartnere for SF i kampen for minimumsnormeringer og klimalov.

Forældrebevægelsen har haft en helt afgørende andel i, at det er lykkedes at få kravet om minimumsnormeringer til først at blive et af de vigtigste temaer i valgkampen, og at det siden også har udmøntet sig i helt konkret politik.

Klimabevægelsen og de mange folkelige initiativer for at sætte klimaet øverst på dagsordenen har også sat sig præg på den politiske samtale det seneste år. Høj som lav, ung som gammel var på gaden for at kræve klimahandling – fra skolestrejken FridaysForFuture og Den Grønne Studenterbevægelsen til initiativet SåErDetNu og Klimapåmindelsen, der troligt i regn og vind hver torsdag har mindet landets folketingspolitikere om, at klimaet har brug for handling. Det var med til at gøre Folketingsvalget til et klimavalg, der tvang alle partier på det politiske spektrum til at tage stilling til, hvad de ville gøre ved de enorme udfordringer med global opvarmning, vi står overfor. Derfor er Landsledelsen også utroligt tilfreds med, at det efter valget – ikke mindst efter pres fra SF – lykkedes at få vedtaget en ny bindende klimalov med en målsætning om 70% reduktion af CO₂ i 2030, med et langsigtet mål om klimaneutralitet senest i 2050 og med 1,5 graders-målsætningen fra Paris-aftalen for øje. Det er for Landsledelsen glædeligt, at det er lykkedes at lave en så ambitiøs aftale, hvor deltagelse henover midten også sikrer, at aftalen vil blive stående uanset om flertallet engang i fremtiden måtte skifte. For SF har det været vigtigt at få indskrevet delmål og en årlig tilbagevendende klimaproces i aftalen, der sikrer at omstillingen skrider frem løbende. Det har også været vigtigt for SF at få indskrevet et 'no backsliding'-princip, der betyder, at en regering ikke må sætte et mindre ambitiøst mål end den forrige regering har stillet.

En verden af klimaforandringer

Ser vi på den globale situation har der det seneste år været eksempler på konsekvenserne af den globale opvarmning – meget synlige eksempler, som har været med til at sætte den globale opvarmning øverst på den politiske dagsorden i hele verden: Amazonas har i mange måneder stået i flammer for at gøre plads til landbrug. Det presser både biodiversiteten og ambitionen om at temperaturen maksimalt må stige med to grader. I december 2019 var det Australien, der efter det varmeste år nogensinde målt i landet, har oplevet omfattende skovbrande. Tørke, hedebølger og utallige temperaturrekorder har resulteret i store ukontrollerede skovbrande med nedbrændte landsbyer, tabte menneskeliv og alvorlige skader på dyrelivet. I det nordlige Europa har klimaforandringerne også været tydelige. I Norge sneg temperaturen sig i januar 2020 op på 19 grader og Island 'begravede' i august 2019 gletsjeren Ok. Som den første gletsjer er den nu forsvundet – netop som et resultat af klimaforandringer. Desværre blev FN's klimatopmøde, COP25, i Madrid lidt af en mavepuster, hvor vigtige beslutninger endnu engang blev udskudt. Det bliver afgørende, at verdens ledere i løbet af det kommende år viser handling og følger op med konkrete initiativer på Paris-aftalen. Selvom der er fremskridt, er de for små og for spredte. Der er brug for grundlæggende systemforandringer, hvis det skal lykkes at nå målene i Paris-aftalen. SF vil med udgangspunkt i den nye

bindende klimalov fortsat kæmpe for, at Danmark fører en aktiv og ambitiøs klimapolitik, som viser vejen for resten af verden.

Her er også EU og Europa-Parlamentet vigtige steder, SF vil presse på, for at skubbe Europa og verden i en mere bæredygtig retning.

For et grønt og rødt Europa

Valget til Europa-Parlamentet den 26. maj 2019 kom i nogen grad til at stå i skyggen af Folketingsvalget, men det lykkedes at få Europapolitiske sager til at fylde i den offentlige debat. Landsledelsen bemærker med tilfredshed, at det med SF's næstbedste valg til Europa-Parlamentet nogensinde (13,2% af stemmerne) lykkedes at få to mandater valgt til Europa-Parlamentet. At SF er lykkedes med ikke bare at gå frem, men at gå tilstrækkeligt meget frem til at vinde endnu et mandat, er imponerende og overraskende, særligt når man tænker på den øgede konkurrence med nye opstillede partier på venstrefløjen. Landsledelsen noterer sig dog, at uklarheden om, hvem der skulle tage pladsen i Europa-Parlamentet som følge af en dobbelttopstilling bør undgås fremadrettet.

For SF har det været vigtigt at markere, at Europa-Parlamentet er en vigtig kampplads for at trække Europa i en både rød og grøn retning. EU er langt fra perfekt, og der er god grund til at kritisere bl.a. den liberalistiske politik, der de seneste år har kendetegnet særligt EU's økonomiske politik. Men det er en politisk kamp, som vi må tage i EU, og den kamp er vi nødt til at stå sammen om på venstrefløjen i stedet for at stemme imod progressiv politik, blot fordi den er 'europæisk'. Sammen er vi stærkere og kan ændre EU til det bedre.

Grænseoverskridende problemer i Europa – som global opvarmning, stigende ulighed, mennesker på flugt og skattely – kalder på løsninger, der strækker sig over grænser. SF leverer sammen med Den Grønne Gruppe i Europa-Parlamentet konkrete resultater, der gør en forskel for borgere i hele EU. SF gik til valg på særligt fire overordnede temaer: et socialt Europa, et Europa med fair skat, et grønt Europa og et solidarisk Europa. Det er problemer, som intet EU-land kan løse alene, men hvis vi står sammen i Europa, har vi en chance. SF's Landsledelse noterer sig med tilfredshed, at disse fire områder også fint er afspejlet i de udvalgsposter, som SF's valgte MEP'ere har fået i Europa-Parlamentet.

Det er også utroligt positivt at SF's samarbejdspartnere over det meste af Europa gik frem ved Europa-Parlamentsvalget i 2019. The Greens/EFA, som SF er en del af, gik således fra 50 til 74 mandater i Europa-Parlamentet og fik dermed med længder det bedste valg i gruppens historie. Det giver Landsledelsen håb om at det er muligt at skubbe EU i en mere grøn og progressiv retning. Det er dog en anelse bekymrende, at fremgangen primært er drevet af gode valg i Nord- og Vesteuropa, mens den grønne bølge endnu ikke er skyllet ind over Syd- og Østeuropa i samme omfang. Landsledelsen vil gerne opfordre til, at man i regi af Greens/EFA og EGP tager en drøftelse af, hvordan man fremadrettet får Øst- og Sydeuropa med på vognen.

Parallelt med den danske debat om EU har hele Europa været vidne til Brexit, der mere og mere fremstår som absurd teater med fuldstændig uansvarlige politikere i hovedrollerne. Det har været trist at følge, hvordan Brexit, og den afledte debat, har polariseret hele Storbritannien og efterladt dybe grøfter og splid. Hele processen vidner om, hvorfor det er helt afgørende at samle bred politisk opbakning om kompromisser, der er så skæbnesvangre for et land, som Brexit er for Storbritannien. SF ærgrer sig over, at Storbritannien ikke længere ønsker at være en del af EU-samarbejdet, fordi der er brug for, at vi står sammen i Europa. Når det så er sagt, er det Landsledelsens håb, at Storbritanniens udtræden kan betyde, at man nu kan komme videre med samarbejdet på nogle af de områder, hvor der er behov for bedre og mere

europæisk politik: bekæmpelse af skattely, en humanistisk europæisk flygtningepolitik og gang i den grønne omstilling.

Europa må stå på egne ben

Siden Donald Trump blev indsat som USA's præsident i starten af 2017, er det blevet tydeligt, at der er brug for EU mere end nogen sinde. Donald Trump agerer grundlæggende enerådigt og uden hensyntagen til sine vestlige allierede. Det seneste år har vist, at det kan resultere i handelskrige med konsekvenser for den samlede verdensøkonomi. USA og Kina har i løbet af 2019 gentagende gange indført told og tariffer på hinandens varer i en eskalerende toldkrig. Donald Trump har sågar også pålagt told på en række produkter fra EU med gengældelse til følge. Landsledelsen ser USA's protektionistiske enegang som bekymrende og en potentielt bombe under verdensøkonomien.

Den amerikanske enegang har også haft diplomatiske konsekvenser. Donald Trump trak i slutningen af 2017 USA ud af atomaftalen med Iran, der skulle forhindre landet i at udvikle kernevåben. I år har Iran også trukket sig fra aftalen som en række europæiske lande ellers forsøgte at opretholde. USA's uigennemtænkte droneangreb i starten af 2020 på højtstående iranske generaler har yderligere været med til at eskalere situationen og kan også få fatale konsekvenser for de danske soldater, der befinder sig i Mellemøsten. Landsledelsen mener, at det er problematisk, at USA har droppet de diplomatiske ambitioner og er slået ind på en ensidig strategi, der handler om hård magt og at afskrække. Strategien har hidtil haft ringe effekt, og potentielt kan den få konsekvenser for hele den vestlige verdens sikkerhed.

I kampen med Islamisk Stat har kurderne i Syrien og Irak været vigtige allierede for den vestlige alliance – og en utrolig vigtig årsag til at Islamisk Stat i 2019 mistede kontrollen over de sidste landområder. Det er kurderne, der har taget mange af de menneskelige tab, mens de vestlige styrker har støttet fra luftrummet. Derfor mener Landsledelsen også, at det er sørgeligt at se, hvordan Donald Trump og USA fuldstændig har svigtet kurderne og overladt deres skæbne i hænderne på Tyrkiet og Syrien, der ikke ønsker kurderne noget godt. USA's feje træk gør landet til en utroværdig samarbejdspartner i konfliktzoner.

Anders Foghs udenrigspolitik op gennem 00'erne placerede Danmark i en tæt alliance med USA. Den seneste udvikling med Donald Trump ved roret i USA viser tydeligt behovet for, at Danmark i højere grad orienterer sig mod sine europæiske allierede.